

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.7.1.31>

SPECYFIKA STATUSU ADMINISTRACYJNOPRAWNEGO PODMIOTÓW PRAWA PUBLICZNEGO ZAŁOŻONYCH PRZEZ PAŃSTWO

Alina Moskalenko

*aspirant Katedry Prawa Administracyjnego i Finansowego
Narodowego Uniwersytetu „Odeska Akademia Prawnicza” (Odessa, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0003-1681-9697

E-mail: moskalenko12@gmail.com

Adnotacja. Artykuł poświęcono badaniu specyfiki statusu administracyjnoprawnego podmiotów prawa publicznego założonych przez państwo. Autor przeanalizował przepisy obowiązującego prawa, a także dorobek doktrynalny i ustalił cechy deterministyczne podmiotów prawa publicznego założonych przez państwo. Wyjaśniono, że charakterystyka statusu administracyjnoprawnego podmiotów prawa publicznego założonych przez państwo warunkuje potrzebę określenia: kolejności ich powstawania i możliwych form organizacyjno-prawnych; norm prawnych regulujących ich funkcjonowanie; celów ich działalności i cech kompetencji. Do wyznaczników stanu administracyjnoprawnego osób prawnych prawa publicznego, założonych przez państwo, autor przypisał: 1) wykonawczy sposób tworzenia – na podstawie aktu wykonawczego Prezydenta Ukrainy lub organu władzy państwowej; 2) określenie statusu prawnego w Kodeksie Cywilnym Ukrainy lub odrębnej Ustawie Ukrainy; 3) ukierunkowanie na wykonywanie funkcji i zadań państwa, zaspokajanie interesów państwowych; 4) dominujący charakter pełnienia funkcji publicznoprawnych przez osoby prawne prawa publicznego, założonego przez państwo, nad prowadzeniem działalności gospodarczej. Szczególną uwagę zwraca się na wyodrębnienie form organizacyjno-prawnych, w których można tworzyć osoby prawne prawa publicznego na szczeblu państwowym.

Słowa kluczowe: osoba prawna prawa publicznego, rodzaje osób prawnych prawa publicznego, status administracyjnoprawny, interes publiczny, funkcje publiczne, administracja publiczna.

SPECIFICITY OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL STATUS OF LEGAL ENTITIES OF PUBLIC LAW ESTABLISHED BY THE STATE

Alina Moskalenko

*Postgraduate student at the Department of Administrative and Financial Law
National University «Odessa Law Academy» (Odessa, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0003-1681-9697

Email: moskalenko12@gmail.com

Abstract. The paper touches upon the issue of the specifics of the administrative and legal status of legal entities of public law established by the state. The author analyzes the provisions of current legislation, as well as doctrinal developments, and identifies the determining features of the legal entities of public law established by the state. The study shows that the characteristics of the administrative and legal status of legal entities of public law, established by the state, necessitates the determination of: the order of their formation and possible organizational and legal forms; norms of the legislation which regulate their functioning; the purpose of their activities and features of competence. The author states the administrative and legal status of legal entities of public law established by the state includes the following features: 1) administrative method of formation – based on an administrative act of the President of Ukraine or a state authority; 2) the legal status determination by the Civil Code or a specific law of Ukraine; 3) focus on the performance of functions and tasks of the state, the satisfaction of state interests; 4) the predominant nature of the performance of public authority functions by legal entities of public law, established by the state, over the implementation of business activities. Particular attention is paid to the organizational and legal forms in which the legal entities of public law can be established at the state level.

Key words: legal entity of public law, types of legal entities of public law, administrative and legal status, public interest, functions of the state, public administration.

СПЕЦИФІКА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА, ЗАСНОВАНИХ ДЕРЖАВОЮ

Аліна Москаленко

*аспірант кафедри адміністративного та фінансового права
Національного університету «Одеська юридична академія» (Одеса, Україна)*

ORCID ID: 0000-0003-1681-9697

Email: moskalenko12@gmail.com

Анотація. Стаття присвячена дослідженню специфіки адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою. Автором проаналізовано положення чинного законодавства, а також доктринальні напрацювання і встановлено детермінуючі ознаки юридичних осіб публічного права, заснованих

державою. З'ясовано, що характеристика адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, зумовлює потребу у визначенні: порядку їх утворення та можливих організаційно-правових форм; норм законодавства, якими урегульовано їхнє функціонування; мети їх діяльності та особливостей компетенції. До детермінуючих ознак адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, автором віднесено: 1) розпорядчий спосіб утворення – на підставі розпорядчого акту Президента України або органу державної влади; 2) визначення правового статусу Цивільним Кодексом України або окремим законом України; 3) спрямованість на виконання функцій та завдань держави, задоволення державних інтересів; 4) превалюючий характер виконання публічно-владних функцій юридичними особами публічного права, заснованих державою, над здійсненням підприємницької діяльності. Окрему увагу приділено виокремленню організаційно-правових форм, у яких можуть бути створені юридичні особи публічного права на державному рівні.

Ключові слова: юридична особа публічного права, види юридичних осіб публічного права, адміністративно-правовий статус, публічний інтерес, функції держави, публічне адміністрування.

Вступ. Поняття «юридичні особи публічного права» широко використовується в законодавстві та у правозастосовній практиці. При цьому питання визначення специфіки як юридичних осіб публічного права, так і окремих їх видів як суб'єктів адміністративного права досі залишається дискусійним. Зумовлено це насамперед тим, що на нормативному рівні відсутнє закріплення поняття цього терміна, його видів. Водночас у чинному законодавстві відсутні й єдині критерії ідентифікації юридичних осіб публічного права загалом, не говорячи вже про окремі їх види, такі як юридичні особи публічного права, засновані державою. Водночас особливості правового статусу юридичних осіб публічного права, створених саме на загальнодержавному рівні, все частіше стають предметом практичних дискусій та судового тлумачення. Вказане підтверджує актуальність доктринального дослідження адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, з метою встановлення їх особливостей.

На проблематику визначення особливостей правового статусу юридичних осіб публічного права звертали свою увагу такі вчені, як: В.Б. Авер'янов, Л.Р. Біла-Тіунова, В.М. Бевзенко, Ю.П. Битяк, П.В. Діхтієвський, С.В. Ківалов, В.К. Колпаков, С.О. Короед, О.В. Кузьменко, О.О. Первомайський, О.О. Посикалюк, Р.А. Майданник, Р.С. Мельник, О.В. Олькіна, О.Ю. Усков, Л.Л. Чантурія, В.Є. Чиркін та інші. Варто зазначити, що предметом наукового дослідження здебільшого є питання цивільно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою. Питання ж специфіки адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, залишаються малодослідженими та потребують наукового переосмислення.

Метою статті є встановлення сутнісних характеристик адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, шляхом виконання таких науково-дослідницьких завдань: визначення можливих організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою, та встановлення детермінуючих ознак юридичних осіб публічного права, заснованих державою.

Під час здійснення цього дослідження використовувалися загальні і спеціальні методи наукового пізнання, такі як: діалектичний, формально-логічний, структурно-функціональний, системного аналізу, а також низка емпіричних методів.

Основна частина. Юридичні особи публічного права, засновані державою, є одним із видів юридичних осіб публічного права. Загалом визначення дефініції та класифікації юридичних осіб публічного права вітчизняне законодавство не наводить. Проте із положень ч. 2 ст. 81 Цивільного кодексу (Цивільний кодекс, 2003), можливим є виокремлення двох видів юридичних осіб публічного права залежно від підстави їх створення: 1) юридичні особи публічного права, засновані державою (на підставі розпорядчого акту Президента України, органу державної влади); 2) юридичні особи публічного права, засновані територіальними громадами (на підставі розпорядчого акту органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування). Зазначена градація юридичних осіб публічного права має безпосередньо прикладне значення, оскільки опосередковує специфіку їх підпорядкування та підзвітності, територію функціонування, а також вид виконуваних функцій держави або місцевого самоврядування.

У контексті поставленого завдання, розкриваючи специфіку юридичних осіб публічного права, заснованих державою, необхідно визначити особливі ознаки, притаманні саме виокремлюваному виду юридичних осіб публічного права. Особливості адміністративно-правового статусу суб'єкта проявляються у його структурних складниках. На підставі аналізу наукових доробків вчених-адміністративістів до структурних елементів адміністративно-правового статусу юридичної особи публічного права можна віднести такі елементи: 1) нормативно-правову основу діяльності; 2) мету та завдання; 3) компетенцію; 4) порядок формування. Відповідно, характеристика адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, зумовлює потребу у визначенні: порядку їх утворення та можливих організаційно-правових форм; норм законодавства, якими урегульовано їхнє функціонування; мети їх діяльності та особливостей компетенції.

Варто зазначити, що чинне законодавство не містить ані вичерпного переліку видів юридичних осіб публічного права, заснованих державою, ані чітких вказівок на організаційно-правові форми, в яких їх може бути створено, як і загалом стосовно юридичних осіб публічного права. Під організаційно-правовою формою юридичних осіб публічного права, заснованих державою, мається на увазі передбачений законодавством певний тип організацій, в яких можуть бути створені зазначені суб'єкти.

Так, положення ч. 2 ст. 167 Цивільного Кодексу лише передбачає, що держава може створювати юридичні особи публічного права у формі державних підприємств, навчальних закладів тощо. Згідно ж положеннями ч. 3 ст. 81 Цивільного Кодексу, «цим Кодексом встановлюються порядок створення, організаційно-правові форми, правовий статус юридичних осіб приватного права. Порядок утворення та правовий статус юридичних осіб публічного права встановлюються Конституцією України та законом» (Цивільний кодекс, 2003). Однак закону, регулюючого питання організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права та порядку створення, не прийнято. До того ж спірним питанням як на доктринальному, так і правозастосовчому рівні є можливість застосування норм цивільного законодавства щодо видів організаційно-правових форм юридичних осіб приватного права щодо юридичних осіб публічного права за принципом аналогії.

Як зазначалося у рішенні Національного агентства з питань запобігання корупції від 8 лютого 2019 р. «Про затвердження змін до Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», «юридичні особи, порядок створення, правовий статус яких визначається Цивільним Кодексом України та законами України, що прийняті на підставі Цивільного Кодексу України, слід віднести до юридичних осіб приватного права». Крім цього, серед кваліфікуючих ознак юридичної особи у вищевказаному Рішенні було названо визначення порядку створення та правового статусу юридичної особи саме «Конституцією України або законом України, який є відмінним від Цивільного Кодексу України, та Законів України, що прийняті у відповідності до Цивільного Кодексу України» (Про затвердження змін до Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції», 2019).

Останнє ж Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю від 3 лютого 2021 р. взагалі не містить вказаних положень. Натомість серед найбільш суттєвих ознак юридичних особи публічного права названо «визначення правового статусу Цивільним Кодексом України або окремим законом України» (Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, 2021).

Отже, можна дійти висновку, що чинне законодавство не встановлює вимог до організаційно-правових форм, у яких можуть бути засновані державою юридичні особи публічного права, та за логікою Національного агентства з питань запобігання корупції, викладеною у його офіційних роз'ясненнях щодо правового статусу досліджуваних суб'єктів, положення цивільного законодавства цілком можливо застосовувати за аналогією до визначення організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою. При цьому необхідно зауважити, що, на відміну від юридичних осіб приватного права, для яких законодавством передбачений певний обмежений перелік організаційно-правових форм, для юридичних осіб публічного права встановлення вичерпного переліку форм вбачається неможливим.

Для встановлення можливих організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою, слід також звернутися до національного класифікатора ДК 002:2004 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання», затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 28 травня 2004 р. № 97 «Про затвердження національних стандартів України, державних класифікаторів України, національних змін до міждержавних стандартів, внесення зміни до наказу Держспоживстандарту України від 31 березня 2004 р. № 59 та скасування нормативних документів». Об'єктом вищезазначеної Класифікації є визначені чинним законодавством організаційно-правові форми юридичних осіб та їх відокремлені підрозділи, філії, представництва, а також підприємці – фізичні особи, які не мають статусу юридичної особи. Так, аналізуючи положення національного класифікатора ДК 002:2004, до орієнтовного переліку юридичних осіб публічного права, заснованих державою, видається можливим віднести: 1) органи державної влади; 2) державні організації (установи та заклади); 3) державні та казенні підприємства (Національний класифікатор ДК 002:2004 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання», 2004).

Серед виділених організаційно-правових форм, у яких можуть бути засновані юридичні особи публічного права на державному рівні, найбільш складним і спірним є питання щодо правового статусу господарського товариства, утвореного державою (наприклад, державного акціонерного товариства). Аналіз чинного законодавства України не дає однозначної відповіді на запитання, чи є господарське товариство, засноване державою, юридичною особою публічного права. Як у правозастосовчій практиці, так і на доктринальному рівні склалися дві думки з цього приводу. Частина правників вважає, що якщо держава під час створення юридичної особи застосовує цивільне законодавство та використовує організаційно-правові форми, характерні для юридичних осіб приватного права, юридичні особи, створені в порядку, передбаченому Цивільним Кодексом України, не можуть вважатися юридичними особами публічного права, оскільки Цивільним Кодексом України встановлюється та визначається правовий статус юридичних осіб саме приватного права (в тому числі акціонерних товариств) (Борисова, 2003; Кузнецова, 2002). Прихильники іншої позиції висловлюють думку, що господарське товариство, утворене державою, у деяких випадках можна розглядати як юридичну особу публічного права, якщо така юридична особа створюється з метою найбільш ефективного управління корпоративними правами держави у певній сфері економіки, вона знаходиться в інституційній та організаційній залежності від державного органу, який її створив, та метою діяльності є переважно виконання функцій держави (Волкова, 2016; Первомайський, 2019).

Не в даючись у наукову дискусію з цього приводу, справедливим буде зазначити, що тільки за критерієм організаційно-правової форми не можна дати однозначну відповідь щодо ідентифікації юридичної особи як

юридичної особи публічного чи, відповідно, приватного права. Доцільним вважається визначення статусу юридичної особи публічного права на підставі сукупності ознак, що засвідчують функціональне призначення утвореної юридичної особи, а також врахування всіх нормативно-правих актів та правостановлюючих документів, які визначають правовий статус цієї юридичної особи.

А отже, залежно від відповідності конкретно взятого господарського товариства сукупності ознак юридичної особи публічного права можна говорити про те, чи є воно юридичною особою публічного права. Тому однією із можливих організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою, можна назвати господарські товариства, утворені державою (наприклад, державні акціонерні товариства та державні холдингові компанії). Як зазначають окремі дослідники, питання про віднесення тієї чи іншої юридичної особи до юридичних осіб приватного чи публічного права слід вирішувати залежно від того, яка діяльність юридичної особи переважає – комерційна чи управлінська (Грудницька, 2017: 47).

Крім нормативного обґрунтування можливих організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою, доцільно звернути увагу і на наукові доробки в цьому напрямі. На доктринальному рівні низка дослідників тривалий час виділяли таких суб'єктів адміністративного права, як державні організації, а критеріями їх виділення було те, що вони виконують завдання, функції та повноваження держави, базуються на державній власності і керуються державою. Формами ж державних організацій виокремлювали органи держави, державні підприємства й установи (Біла-Тіунова, Ківалов, 2003: 121). Не вдаючись до детального аналізу дефініції та загальних ознак юридичної особи публічного права та співвідношення із суміжними категоріями, у межах наукового завдання, яке розв'язується, вбачається за можливе ототожити такі поняття, як «юридична особа публічного права, заснована державою» та «державна організація», і відповідно до юридичних осіб публічного права, заснованих державою, можна віднести: органи державної влади, державні підприємства, державні установи.

Щодо віднесення органу державної влади до юридичних осіб публічного права, то необхідно зазначити, що не за всіма органами державної влади закріплено статус юридичної особи публічного права. Вказане підтверджується тим, що значна кількість законів, що регулюють правовий статус різних державних органів, не вказує на наявність у цих органів статусу юридичної особи публічного права, а також відсутністю відповідних відомостей в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців і громадських формувань (Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України, 2021). Як приклад, така ситуація наявна зі статусом Верховної Ради України, який є органом законодавчої влади (Про Регламент Верховної Ради України, 2010), Офісу Президента України, що є постійно діючим допоміжним органом, утвореним Президентом України (Про Положення про Офіс Президента України, 2019), та Кабінету Міністрів України, який є вищим органом у системі органів виконавчої влади (Про Кабінет Міністрів України, 2014). Однак відсутність нормативного закріплення за деякими органами державної влади статусу юридичної особи публічного права не впливає на визначення статусних ознак юридичних осіб публічного права у розглянутих суб'єктів та не спростовує припущення про те, що органи державної влади є юридичними особами публічного права.

Що стосується виокремлення детермінуючих ознак юридичних осіб публічного права, заснованих державою, то за орієнтир доцільним вважається взяти загальні характеристики юридичної особи публічного права, зазначені у Роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю від 3 лютого 2021 р., а саме: 1) створення на підставі: розпорядчого акта Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування; у випадках, встановлених законом, – установчого документа; 2) визначення правового статусу Цивільним Кодексом України або окремим законом України; 3) метою та основним видом діяльності юридичної особи є реалізація публічних функцій держави чи територіальної громади, які покладені на них Конституцією та законом України; 4) допоміжний характер підприємницької діяльності до її основної діяльності (Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю, 2021).

Щодо підстави створення юридичної особи, то для юридичних осіб публічного права, заснованих державою, це, відповідно, розпорядчий акт Президента України або органу державної влади, іншими словами, спосіб утворення можна визначити як розпорядчий. Доцільним є звернення уваги на висновки, зроблені С.М. Грудницькою, про те, що слід розрізняти правову природу таких актів державного органу, як розпорядчий акт і установчий акт. Так, «розпорядчий акт є актом адміністративного права, що встановлює відносини влади-підпорядкування, тоді як установчий акт, яким є установчий документ, має організаційний характер та встановлює організаційно-правові відносини. Юридичні особи публічного права створюються на підставі розпорядчого акту органу державної влади або органу місцевого самоврядування та відповідно знаходяться у відносинах контролю-підпорядкування з органом, який їх створив. Затвердження статуту у цьому випадку не є обов'язковим» (Грудницька, 2017: 42).

Що стосується ознаки визначення правового статусу Цивільним Кодексом України або окремим законом України, то слід зазначити, що на практиці ця ознака знайшла лише часткове відображення, оскільки в законодавчих актах статус юридичної особи публічного права не завжди прямо закріплюється, хоча за своїми ознаками певний суб'єкт відповідає зазначеному статусу. Тому вважаємо, що для усунення проблеми ідентифікації адміністративно-правового статусу суб'єктів, заснованих державою, необхідним і бажаним є використання під час нормотворення категорії «юридична особа публічного права», у випадках, коли вона найбільш точно відображає змістовні характеристики об'єкта правового впливу.

Вагоме значення серед ознак юридичних осіб публічного права, заснованих державою, має мета та вид їхньої діяльності. Як стверджує Л.В. Винар, мета юридичної особи, створеної державою, буде завжди похідною від функцій самої держави (наприклад, забезпечення прав і свобод громадян, обороноздатності країни, державної безпеки тощо). З огляду на свою сутність і призначення юридична особа, яка заснована державою, не повинна мати право здійснювати будь-які види діяльності, оскільки зв'язана цільовою спрямованістю функцій держави (Винар, 2006: 8). Відповідно, з одного боку, мета юридичних осіб публічного права, заснованих державою, повинна бути спрямована на задоволення суспільно необхідних публічних інтересів, а саме – державних. З іншого боку, саме через їхню діяльність держава здійснює свої функції та завдання. До того ж у науковому колі висловлюється думка про те, що саме критерій мети діяльності є визначальним у процесі поділу юридичних осіб на приватні та публічні, оскільки принципово важливим вважається не те, актом публічної влади або актом приватного волевиявлення ініційовано створення юридичної особи, а те, які функції виконує ця особа: приватні або публічні, і для задоволення якого інтересу, приватного або публічного, ці функції виконуються (Первомайський, 2019: 52). Іншими словами, така мета, як виконання публічних завдань та задоволення публічних інтересів, і робить конкретне утворення юридичною особою публічного права.

Відповідно, із цього можна зробити висновок про те, що юридичні особи публічного права, засновані державою, наділені спеціальною правоздатністю. Під спеціальною правоздатністю зазвичай розуміється наявність у юридичної особи таких прав та обов'язків, які відповідають цілям і завданням її діяльності (Зубар, 2016: 305).

Така детермінанта, як допоміжний характер підприємницької діяльності юридичної особи публічного права до її основної діяльності, вважаємо, є логічним доповненням до критерію мети діяльності і насамперед передбачає, що виконання публічних функцій у діяльності юридичних осіб публічного права є основним завданням, а підприємництво – другорядним. Тому доречним є висновок щодо превалюючого, а не виключного характеру виконання публічно-владних функцій юридичними особами публічного права, заснованих державою, над здійсненням підприємницької діяльності.

Висновки. Проведене дослідження дає змогу визначити юридичну особу публічного права, засновану державою, як організацію, утворену на підставі розпорядчого акта Президента України або органу державної влади відповідно до норм публічного права з метою переважно виконання функцій держави. Зроблено висновок про те, що цивільне законодавство можливо застосовувати за аналогією до визначення організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права. На відміну від юридичних осіб приватного права, для яких законодавством передбачений певний обмежений перелік організаційно-правових форм, для юридичних осіб публічного права встановлення вичерпного переліку форм вбачається неможливим.

До орієнтовного переліку організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою, віднесено: 1) органи державної влади; 2) державні організації (установи та заклади); 3) державні та казенні підприємства. Звернено увагу на те, що відсутність нормативного закріплення статусу юридичної особи публічного права за деякими органами державної влади не впливає на ідентифікацію статусних ознак юридичних осіб публічного права у розглядуваних суб'єктів та не спростовує можливості визнання органів державної влади юридичними особами публічного права.

Господарські товариства, утворені державою, які відповідають сукупності характерних ознак юридичної особи публічного права, можна розглядати як одну із можливих організаційно-правових форм юридичних осіб публічного права, заснованих державою.

До детермінуючих ознак адміністративно-правового статусу юридичних осіб публічного права, заснованих державою, віднесено: 1) розпорядчий спосіб утворення – на підставі розпорядчого акту Президента України, органу державної влади; 2) визначення правового статусу Цивільним Кодексом України або окремим законом України; 3) спрямованість на виконання функцій та завдань держави, задоволення державних інтересів; 4) превалюючий характер виконання публічно-владних функцій юридичними особами публічного права, заснованими державою, над здійсненням підприємницької діяльності. Звернено увагу, що для усунення проблеми ідентифікації адміністративно-правового статусу суб'єктів, заснованих державою, під час нормативного закріплення їхнього статусу необхідним є використання категорії «юридична особа публічного права» у випадках, коли ця категорія найбільш точно відображає змістовні характеристики суб'єкта.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України: Підручник / За заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юридична література, 2003. 896 с.
2. Безкоштовний пошук відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. *Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України*. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search> (дата звернення: 01.11.2021).
3. Борисова В.І. До проблем участі публічних юридичних осіб в цивільних правовідносинах. *Трансформація відносин в Україні: організаційно-правові та економічні проблеми: матеріали міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 15 травня 2003 р.). Одеса: ОНУ МОНУ, Астропринт, 2003. С. 7–8.
4. Винар Л.В. Правовий статус юридичних осіб, заснованих державою : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Львів, 2006. 20 с.
5. Волкова Л. Государственные акционерные компании – юридические лица публичного права: понятие и основные признаки. *Legea si viata*. Iunie. 2016. С. 17–20. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2016/6-2/5.pdf> (дата звернення: 01.11.2021).

6. Грудницька С.М. Проблема віднесення державних підприємств та їх об'єднань до юридичних осіб приватного чи публічного права. *Форум права*. 2017. № 2. С. 41–51. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_9.pdf (дата звернення: 01.11.2021).
7. Зубар В.М. Участь юридичних осіб публічного права у цивільних правовідносинах. *Молодий вчений*. 2016. № 11. С. 304–307. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_11_73. (дата звернення: 01.11.2021).
8. Кузнецова Н.С. Концептуальні засади інституту юридичної особи в новому цивільному законодавстві. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*: матер. VIII регіональної наук.-практ. конф. (м. Львів, 2002 р.). Л., 2002. С. 215–216.
9. Національний класифікатор ДК 002:2004 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання»: затв. наказом Держспоживстандарту України від 28 травня 2004 р. № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 01.11.2021).
10. Первомайський О.О. Поняття юридичної особи публічного права: окремі недоліки норм чинного законодавства. *Приватне право і підприємництво*. 2019. Вип. 19. С. 49-55. DOI: 10.32849/2409-9201.2019.19.10
11. Про затвердження змін до Роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю»: Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції від 8 лютого 2019 р. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/1.Rozyasnennya-shhodo-zastosuvannya-okremykh-polozhen-Zakonu-Ukrayiny-Pro-zapobigannya-koruptsiyi-stosovno-zahodiv-finansovogo-kontrolyu-.pdf> (дата звернення: 01.11.2021).
12. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27 лютого 2014 р. № 794-VII. Дата оновлення: 16.07.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 01.11.2021).
13. Про Положення про Офіс Президента України : Указ Президента України від 25 червня 2019 р. № 436/2019. Дата оновлення: 17.06.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text> (дата звернення: 01.11.2021).
14. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лютого 2010 р. № 1861-VI. Дата оновлення: 05.08.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> (дата звернення: 01.11.2021).
15. Роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни в майновому стані) від 03 лютого 2021 р. № 1. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Rozyasnennya-1-vid-03.02.2021-versiya-dlya-zavantazhennya.pdf> (дата звернення: 01.11.2021).
16. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 28.10.2021 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (дата звернення: 01.11.2021).

References:

1. Kivalov, S.V. (2003). *Administrativne pravo Ukrainy: Pidruchnyk [Administrative law of Ukraine: textbook]* Odesa: Yurydychna literatura, 896 p. [in Ukrainian].
2. Bezkoshtovnyi poshuk vidomosteï u Yedynomu derzhavnomu reïstri yurydychnykh osib, fizychnykh osib-pidpryemstv ta hromadskykh formuvan [Free search for information in the Unified State Register of Legal Entities, Individual Entrepreneurs and Public Associations]. *Ofitsiinyi veb-sait Ministerstva yustytzii Ukrainy*. URL: <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search> (accessed 01.11.2021). [in Ukrainian].
3. Borysova, V.I. (2003). Do problem uchasti publichnykh yurydychnykh osib v tsyvilnykh pravovidnosynakh [To the problems of participation of public legal entities in civil legal relations]. *Transformatsiia vidnosyn v Ukraini: orhanizatsiino-pravovi ta ekonomichni problemy: materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf.* (Odessa, May 15, 2003). Odessa: ONU MONU, Astropynt, pp. 7–8. [in Ukrainian].
4. Vynar, L.V. (2006). *Pravovyi status yurydychnykh osib, zasnovanykh derzhavoiu [Legal status of legal entities established by the state]: Extended abstract of Candidate's dissertation*. Lviv, 20 p. [in Ukrainian].
5. Volkova, L. (2016). Gosudarstvennye aktsionerneye kompanii – iuridicheskie litca publichnogo prava: poniatie i osnovnye priznaki [State joint-stock companies – legal entities under public law: the concept and main features]. *Legea si viata*. Iunie, pp. 17–20. URL: <http://www.legeasiviata.in.ua/archive/2016/6-2/5.pdf> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
6. Hrudnytska, S.M. (2017). Problema vidnesennia derzhavnykh pidpryemstv ta yikh obiednan do yurydychnykh osib pryvatnoho chy publichnogo prava [The problem of classifying state-owned enterprises and their associations as legal entities of private or public law]. *Forum prava*. 2, pp. 41–51. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2017_2_9.pdf (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
7. Zubar, V.M. (2016). Uchast yurydychnykh osib publichnogo prava u tsyvilnykh pravovidnosynakh [Participation of public law legal entities in civil legal relations]. *Molodyi vchenyi*. 11, pp. 304-307. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_11_73. (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
8. Kuznetsova, N.S. (2002). Kontseptualni zasady instytutu yurydychnoi osoby v novomu tsyvilnomu zakonodavstvi [Conceptual principles of the institution of a legal entity in the new civil legislation]. *Problemy derzhavotvorennia i zakhystu prav liudyny v Ukraini: mater. VIII rehionalnoi nauk.-prakt. konf.* (Lviv, 2002). L., pp. 215–216. [in Ukrainian].
9. Natsionalnyi klasyfikator DK 002:2004 «Klasyfikatsiia orhanizatsiino-pravovykh form hospodariuvannia» [National Classifier DK 002: 2004 «Classification of organizational and legal forms of management»]: zatv. nakazom Derzhspozhyvstandartu Ukrainy vid 28 travnia 2004 r. № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
10. Pervomaiskyi, O.O. (2019). Poniattia yurydychnoi osoby publichnogo prava: okremi nedoliky norm chynnoho zakonodavstva [The concept of a legal entity under public law: some shortcomings of the current legislation]. *Pryvatne pravo i pidpryemnytstvo*. 19, pp. 49-55. DOI: 10.32849/2409-9201.2019.19.10 [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia zmin do Roziasnennia shhodo zastosuvannia okremykh polozhen Zakonu Ukrainy «Pro zapobihannia koruptsii» stosovno zakhodiv finansovoho kontroliu» [On approval of amendments to the Clarification on the application of certain provisions of the Law of Ukraine "On Prevention of Corruption" regarding financial control measures]: Roziasnennia Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii vid 8 liutoho 2019 r. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/1.Rozyasnennya-shhodo-zastosuvannya-okremykh-polozhen-Zakonu-Ukrayiny-Pro-zapobigannya-koruptsiyi-stosovno-zahodiv-finansovogo-kontrolyu-.pdf> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
12. Pro Kabinet Ministriv Ukrainy [On the Cabinet of Ministers of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 27 liutoho 2014 r. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
13. Pro Polozhennia pro Ofis Prezydenta Ukrainy [On the Regulations on the Office of the President of Ukraine]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 25 chervnia 2019 r. № 436/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436/2019#Text> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
14. Pro Rehlament Verkhovnoi Rady Ukrainy [On the Rules of Procedure of the Verkhovna Rada of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 10.02.2010 r. № 1861-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
15. Roziasnennia Natsionalnoho ahentstva z pytan zapobihannia koruptsii shhodo zastosuvannia okremykh polozhen Zakonu Ukrainy «Pro zapobihannia koruptsii» stosovno zakhodiv finansovoho kontroliu (podannia deklaratsii ta povidomlen pro suttievi zminy v mainovomu stani) [Clarification of the National Agency for Prevention of Corruption on the application of certain provisions of the Law of Ukraine «On Prevention of Corruption» regarding financial control measures (submission of declarations and notifications of significant changes in property status)] vid 03 liutoho 2021 r. № 1. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/02/Rozyasnennya-1-vid-03.02.2021-versiya-dlya-zavantazhennya.pdf> (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].
16. Tsyvilnyi kodeks Ukrainy [Civil Code of Ukraine] vid 16 sichnia 2003 r. № 435-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. (accessed 01.11.2021) [in Ukrainian].